

Εκδήλωση

150 Χρόνια Βαρβάκειο

Το Σάββατο 18 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου επετειακή εκδήλωση με θέμα «150 χρόνια Βαρβάκειο, η σχολική ζωή σε ένα ιστορικό κτίριο». Την επιμέλεια της εκδήλωσης είχε οργανωτική επιτροπή αποτελούμενη από επτά καθηγητές της Βαρβακείου, στην οποία παρουσιάστηκαν και τα αποτελέσματα έρευνας για τη σχολική ζωή του Βαρβακείου (υπεύθυνες οι καθηγήτριες Ελένη Γκίκα και Μαίρη Μπελογιάννη). Την εκδήλωση χαιρέτισε εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, η Πρόεδρος του Βαρβακείου Ιδρύματος κα Λυκούδη, οι Πρόεδροι των Συλλόγων Κηδεμόνων Γυμνασίου και Λυκείου κκ. Σύριος και Μιχαλόπουλος και η Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αποφοίτων της Βαρβακείου Σχολής κα Αργυροπούλου. Την εκδήλωση παρακολούθησε πυκνό ακροατήριο αποτελούμενο από σε μεγάλο βαθμό από Αποφοίτους της Σχολής δεδομένης και της σχετικής προτροπής του Συλλόγου για την παρακολούθησή της, καθηγητές και μαθητές του Σχολείου συνοδευόμενοι από συγγενικά τους πρόσωπα.

Η εκδήλωση περιέλαβε ομιλίες καθηγητών της Βαρβακείου Σχολής που αφορούσαν την πολυκύμαντη ιστορία του ιστορικού σχολείου που εναλλάσσονταν με τις καλοδουλεμένα θεατροποιημένες παρεμβάσεις μαθητών του Σχολείου. Σταχυολογώ μερικά από το πλήθος των στοιχείων που αναφέρθηκαν στην εκδήλωση που ολοκληρώθηκε αργά το μεσημέρι:

- Η Βαρβάκειος Σχολή λειτούργησε για πρώτη φορά το 1859 στο υποδειγματικό νεοκλασικό κτίριο του αρχιτέκτονα Π. Κάλκου, που είχε ολοκληρωθεί τρία χρόνια και βρισκόταν στο κέντρο της Αθήνας, δίπλα στην Αγορά.
- Τη δεκαετία 1920-30 η σχολή χαρακτηρίστηκε Πρότυπος. Το 1944, κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών, το κτίριο της Σχολής καταστράφηκε από πυρκαγιά και στη συνέχεια κατεδαφίστηκε δίνοντας τη θέση του στη Βαρβάκειο Αγορά.
- Το Σχολείο λειτούργησε διαδοχικά σε κτιριακές εγκαταστάσεις της οδού Μέτωνος, της Πλ. Κουμουνδούρου, της οδού Κωλέττη και της οδού Αραχώβης μέχρι τη δεκαετία του 1980 οπότε εγκαταστάθηκε σε κτίριο του Ν. Ψυχικού.
- Τα κτίρια που στέγασαν τη Βαρβάκειο Σχολή μεταπολεμικά και μέχρι την εγκατάστασή της στο Ν. Ψυχικό ήταν κατά γενική ομολογία τουλάχιστον ανεπαρκή. Όμως, αυτό δεν εμπόδιζε τόσο τους καθηγητές όσο και τους μαθητές να δίνουν «τον καλύτερο εαυτό τους» στη μαθησιακή διαδικασία, με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι της Σχολής να έχουν τα κατάλληλα εκείνα εφόδια που τους οδηγούσαν σε πετυχημένη πορεία σε όλους τους μετέπειτα στίβους. Καταλυτικό ρόλο σε αυτό έπαιζε η αυστηρή διαδικασία επιλογής μαθητών μετά από εξετάσεις, επιτρέποντας έτσι την εκπροσώπηση μαθητών από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

- Παραμένει ωστόσο και σήμερα ζητούμενο, όπως επεσήμανε ο καθηγητής Δημήτρης Ζερβός, η στέγη του σχολείου να είναι «ένα κτίριο που να εμπνέει», όπως συνέβαινε με το μοναδικής τεχνοτροπίας ιστορικό κτίριο της αγοράς. Ένα τέτοιο κτίριο ευλόγως ζητά η οικογένεια του Βαρβακείου (απόφοιτοι, μαθητές και καθηγητές) από την Πολιτεία, αντάξιο της ιστορίας και της προσφοράς της Βαρβακείου Σχολής στην ελληνική κοινωνία.
- Στο Βαρβάκειο δίδαξαν κορυφαίες προσωπικότητες του εκπαιδευτικού κόσμου. Τα ονόματα των Μάζη (φυσικός), Σαρρή και Τζάρτζανο (φιλόλογοι) και Τόγκα (μαθηματικός) ήταν μερικά μόνο από όσα μνημονεύθηκαν καθώς ο σχετικός κατάλογος είναι ιδιαίτερα μεγάλος.
- Η Θετική κατεύθυνση συνιστούσε ιστορική παράδοση για τη Βαρβάκειο Σχολή οδηγώντας τους μαθητές κατά προτεραιότητα σε πολυτεχνικές σχολές, χωρίς αυτό να γίνεται σε βάρος της επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας. Έτσι, μεγάλα ονόματα της ελληνικής λογοτεχνίας όπως ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Αντώνης Σαμαράκης και ο Τίτος Πατρίκιος (εν ζωή) αποφοίτησαν από το Βαρβάκειο. Περαιτέρω αναφορά στους διακεκριμένους αποφοίτους της Σχολής δεν είναι δυνατό να γίνει στα πλαίσια αυτού του σημειώματος (ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης παραπέμπεται στο βιβλίο Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ, Εκδ. Κάκτος). Τρεις πάντως από αυτούς, ο Μαρίνος Μπερνίτσας, ετών 94, ο Γιάννης Αδαμόπουλος, ετών 92 και ο Μανώλης Νειάδας, ετών 89 «έκλεψαν την παράσταση» στο τέλος της εκδήλωσης με τις απαντήσεις τους στις ερωτήσεις των μαθητών, μεταφέροντας στο ακροατήριο ολοζώντανες μνήμες των μαθητικών τους χρόνων και φορτίζοντας συναισθηματικά την ατμόσφαιρα. Επιπλέον, η περιγραφή της αυταπάρνησης με την οποία εκτέλεσε το καθήκον του ο εθνομάρτυρας-εκφωνητής σταθμού της Β. Ηπείρου Διονύσης Παπαδόπουλος (απόφοιτος της Βαρβακείου Σχολής) τον Οκτώβριο του 1940 στη διάρκεια των μαχών εναντίον των Ιταλών, προκάλεσε τη συγκίνηση όλων, καθώς συνειδητοποιήσαμε τί σήμαινε τότε «θυσία για την πατρίδα».
- Τα εργαστήρια Φυσικής, Χημείας, Φυσικής Ιστορίας, Μουσικής και Καλλιτεχνικών ήταν εξαιρετικά εξοπλισμένα στη δεκαετία 1930-40, ενώ εκδίδονταν και το περιοδικό «Μαθητική ζωή».
- Μετά τη μεταπολίτευση, καθηγητές όπως η Πανώρια Ρέλια (διευθύντρια μετά το 1975), ο καθηγητής Μουσικής Γ. Λυμπέρης και ο φιλόλογος καθηγητής Βασίλης Ασημομύτης συμβάλλουν καταλυτικά στη διενέργεια εκδηλώσεων (μουσικές και θεατρικές παραστάσεις) από μαθητές του Σχολείου. Μετά δε το 1996 εκδίδονται το Λεύκωμα με τις δραστηριότητες της χρονιάς και η εφημερίδα των μαθητικών κοινοτήτων του Βαρβακείου Πειραματικού Λυκείου «Πυρφόρος». Αξιομνημόνευτο είναι και το τέλος της ομιλίας της καθηγήτριας Μαίρης Μπελογιάννη: *...Να είναι άραγε η αύρα του ανθρωπιστή Βαρβάκη που ανεπαισθήτως κινεί τα νήματα όλων μεγάλων και σπουδαιών γίνονται με «λογισμό και μ' όνειρο» σε τούτο το σχολείο ή μήπως είναι το πνεύμα της Αθηνάς, της θεάς της σοφίας, το μαρμάρινο αγαλματίδιο της οποίας (ρωμαϊκό αντίγραφο του χρυσελεφάντινου αγάλματος που έφτιαξε ο Φειδίας), βρέθηκε πάνω σε βάθρο κατά την ισοπέδωση του προαυλίου του παλαιού Βαρβακείου στις 18 Δεκεμβρίου του 1880 που σκέπει έργα και πράξεις; Ό,τι και να' ναι πάντως ας συνεχίσει να μας εμπνέει και να μας δίνει δύναμη για «διηλεκή εκπαιδευσιν».*

- Πάντως, το διαχρονικό πνεύμα του Βαρβάκη, έχει σίγουρα εμπνεύσει το σκηνοθέτη Γιάννη Σμαραγδή που ανακοίνωσε στο ακροατήριο την ήδη ειλημμένη απόφασή του να αποτελέσει η ζωή του μεγάλου ευεργέτη Ιωάννη Βαρβάκη το θέμα της επόμενης ταινίας του, υποσχόμενος ότι τα μηνύματα των πολλαπλών ευεργεσιών του θα αποτελέσουν παγκόσμια υπόθεση, καθώς η ταινία έχει ήδη εξασφαλίσει ταυτόχρονη διανομή σε μεγάλο αριθμό χωρών. Έτσι, το πρότυπο της ζωής του Βαρβάκη θα αποτελέσει **φωτοδότη της ανθρωπότητας**, είπε χαρακτηριστικά ο σκηνοθέτης, αποσπώντας το θερμό χειροκρότημα του ακροατηρίου.